

Årsberättelse för forskarskolan i historia läsåret 2004 – 2005

Forskar skolans fjärde läsår skilde sig från de föregående genom att vi inte hade några nya doktorander att introducera. Under höstterminen förde vi intensiva diskussioner med företrädare för olika nivåer på universitetet för att klargöra forskarskolans framtida ställning. Till dessa diskussioner hörde också frågan om eventuella utlysningar. Mot bakgrund av olika tolkningar av forskarskolans framtida status och anställningsstoppet på universitetet ställde det sig svårt att få igenom en större utlysning av studiestöd under läsåret. Efter diskussioner fick vi nöja oss med att tillsätta två vakanser i Lund samt möjlighet att delfinansiera en utlysning på Södertörn. Dessutom ställde sig Malmö högskola villig till att helt finansiera en doktorandtjänst med inriktning mot historiedidaktik och mångkulturalitet. Inalles utannonserades således fyra doktorandtjänster i februari 2005.

Forskar skolans framtid – strategiska överväganden

Det ekonomiska läget vid Lunds universitet och olika tolkningar när det gäller forskarskolans framtid har medfört att ledningsgruppen måst ägna mycket uppmärksamhet åt strategiska frågor och möten med universitets- och fakultetsledningarna. Diskussionerna utmynnade i ett memorandum om forskarskolans utveckling i maj 2005 (bilaga till styrelsemötet 13 juni 2005). Detta, som är författat av Fredrik Lindström, tar sin utgångspunkt i det faktum att Högskoleverket kommer att göra en utvärdering av forskarskolorna 2007 men att denna inte innebär slutpunkten för deras verksamhet. Dock finns det motstridiga signaler när det gäller innebörden av detta. Medan utbildningsdepartementets syn innebär att ta tillvara gjorda erfarenheter för att efter 2007 bedriva fortsatt verksamhet inom en ämnesmässigt specialiserad forskarskola, innebär fakultetens syn att forskarskolan mer koncentreras till Lund men breddas ämnesmässigt. Under förutsättning att forskarskolan får förnyat mandat efter 2007 har ledningsgruppen här förordat en vidareutveckling av idén om en sammanhållen, nationell forskarskola i historia med överförande av en del av forskarskolans medel till post-doktoral verksamhet fr.o.m. 2008.

Genom anställningsstoppen har forskarskolans verksamhet kommit i obalans. Styrelsen protesterade därför kraftigt (protokoll till styrelsemöte den 25 november 2004) mot denna inskränkning i forskarskolans verksamhet. Ledningsgruppen har dock valt att vika sig för fakultetens krav att inskränka verksamheten under 2005 mot underhandsbesked att få fortsätta verksamheten enligt egna planer under 2006. En större antagning planeras under våren 2006.

Kursutbudet läsåret 2004 – 2005

Kursgivningen har under läsåret påverkats av att många av forskarskolans doktorander fullgjort en större del av sina kurser och av att vi inte haft några nyantagna doktorander. Vi har därför inte haft anledning att ge de obligatoriska metod- och teorikurserna. Dessutom har en genushistorisk kurs måst ställas in. Under senare delen av höstterminen gavs kursen *Historieförmedling och historiebruk* med Klas-Göran Karlsson och Lars Berggren som lärare. I kursen deltog 17 personer, varav följande från forskarskolan: Fredrik Björk, Ainur Elmgren, Simon Larsson, Johanna Ljungberg, Carina Renander och Johan Östling. Doktorandernas skriftliga examinationsuppgifter kommer i redigerat skick att publiceras i ett specialnummer av *Aktuellt om Historia*, utgivet av Historielärarnas förening.

Under vårterminen har en kurs om *Historiska synteser* getts med Eva Österberg och Torbjörn Nilsson som lärare. I kursen deltog sex personer, varav följande från forskarskolan: Simon Larsson, Louis Sebro, Carina Renander och Cecilia Riving.

Forscarskolan har också gett stöd till administrationen av kursen *Tillämpad teori och metod. En nätbaserad doktorandkurs i historia*. Kursen gavs (för andra gången) vårterminen 2004 och administrerades av Lars Edgren.

Under vårterminen har en särskild grupp utrett forskarskolans kursutbud. I gruppen har följande ingått: Lars Berggren, Eva-Helen Ulvros och Louis Sebro från Lund, Mats Greiff och Stefan Nyzell från Malmö, Marion Leffler från Växjö samt Stefan Ekecrantz från Södertörn. Gruppen har bl a genomfört en enkät om kursutbudet bland forskarskolans doktorander. Gruppens arbete har lett fram till förslag om en helt ny introduktionskurs och om en revision av teori- och metodkurserna. Dessa föreläs bli mera integrerade, och den första av dem kommer att ges först under den andra terminens forskarstudier.

Internat

Forscarskolan samlar doktorander och handledare till seminarieinternat för diskussion av doktorandernas avhandlingsarbete två gånger årligen. Förutom forskarskolans doktorander bjuds också andra doktorander från de samverkande högskolorna in. Till internatet i slutet av vårterminen brukar vi dessutom bjuda in internationellt etablerade forskare som kommentatorer.

Januariinternatet genomfördes på Stiftsgården Åkersberg i Höör den 31 januari – 1 februari. Introduktionsföreläsningen hölls av professor Bo Stråth på temat *Historikerna och de stora berättelserna*. Internatet avslutades med en paneldiskussion med professorerna Christina Florin och Arne Jarrick samt de relativt nydisputerade forskarna Marie Cronqvist och Anna Jansdotter. Temat var disputationens akten. Elva doktorander deltog med egna texter, och därutöver deltog sexton doktorander på internatet. Av doktorander med egna texter tillhör tio forskarskolan (tre från Södertörn, två från Växjö, en från Malmö och fyra från Lund). Av övriga deltagande doktorander tillhör sju forskarskolan (en från Södertörn, två från Malmö och fyra från Lund). Övriga deltagare var sju lärare/forskare, fem gästföreläsare och två administratörer från forskarskolan.

Till skillnad från föregående läsår valde vi att denna gång frångå den internationella profilen på juniinternatet. Istället tänkte vi oss att internatet skulle ägnas åt behandling av texter som kommer att publiceras i en särskild antologi. Denna antologi är avsedd att presentera forskarskolan och därmed göra doktorandernas forskning och verksamheten inom forskarskolan känd. Antologin blir därför också strategiskt viktig i våra diskussioner kring forskarskolans framtid.

Juniinternatet hölls på Åhus Gästis den 13 juni – 14 juni. Tjugo doktorander, samtliga från forskarskolan, deltog med texter. I varje seminariegrupp deltog någon från antologins redaktionskommitté, som består av Klas-Göran Karlsson, Eva-Helen Ulvros och Ulf Zander. Mot bakgrund av internatets karaktär deltog inte några doktorander utanför forskarskolan. Elva lärare/forskare och två administratörer deltog. Internatet avslutades med ett särskilt seminarium, lett av Hanne Sanders, om de kvinnliga doktorandernas situation.

Doktorander

Under läsåret hade forskarskolan 29 doktorander (sexton män och tretton kvinnor). Av dessa antogs elva under år 2001, sju år 2002 och elva år 2003. Vid början av läsåret var tolv placerade i Lund, sju på Södertörn, sex i Malmö (varav en licentiand) och fyra i Växjö. Under läsåret har en av Växjödoktoranderna beviljats förflyttning till Lund. Flera doktorander har haft annan tjänstgöring i sina anställningar (huvudsakligen undervisning). Dessutom har barnledighet och sjukskrivning gjort att doktorandernas registrering inte varit den maximalt tänkbara (vilken alltså skulle vara 29 års heltidsstudier).

Individuella studieplaner har upprättats för samtliga doktorander.

Under läsåret har vi haft två vakanser, eftersom två doktorander (en man och en kvinna) under föregående läsår avbrutit sina anställningar.

Internationalisering

Under höstterminen genomfördes en enkät om forskarskolans internationalisering. Femton doktorander besvarade enkäten.

Forscarskolans ledningsgrupp har fört upp frågan om internationaliseringen på agendan under läsåret, och har bl a föreslagit att vi förbättrar doktorandernas möjlighet att delta på internationella konferenser och kurser samt befrämja deras användning av det engelska språket. Dessutom har vi uttalat oss för att i ökad utsträckning bjuda in utländska forskare till seminarier och konferenser, men också för vistelser under längre perioder. Tanken är också att uppmuntra möjligheterna till utlandsvistelser för doktoranderna genom exempelvis STINT.

Under året har sju doktorander deltagit i tio internationella konferenser med hel eller huvudsaklig finansiering av forskarskolan. Utöver detta har flera doktorander deltagit i internationella konferenser med extern finansiering. Två doktorander har under året deltagit i internationella doktorandkurser. En doktorand har genomfört en forskningsresa med syfte att förbereda en kommande utlandsvistelse. En doktorand har under året genomfört en längre forskningsvistelse i utlandet. (En utförligare redogörelse för den internationella aktiviteten kommer att presenteras i efterhand. Tanken är att en sådan redovisning skall införas i årsberättelserna framöver.)

Under året har forskarskolan bidragit till finansieringen av ett seminarium med Beverly Skeggs. Dessutom arrangerade och delfinansierade forskarskolan en välbesökt föreläsning av Immanuel Wallerstein i maj 2005. Under året har en språksatsning för forskarskolan planerats, med fokus på att förbättra doktorandernas förmåga att skriftligt och muntligt presentera sin forskning på engelska. Språksatsningen sätts under kommande läsår.

Styrelse och administration

Styrelsen har under läsåret haft följande sammansättning: Ordinarie ledamöter: Klas-Göran Karlsson, Lars Berggren, Hanne Sanders och Eva-Helen Ulvros från Lund, Lars Olsson från Växjö, Mats Greiff från Malmö och Kjell Östberg från Södertörn. Suppleanter: Kristian Gerner och Kerstin Sundberg från Lund, Gunlög Fur från Växjö, Monika Edgren från Malmö och Christine Bladh från Södertörn.

Följande personer har varit representanter för doktoranderna: Ordinarie: Andrés Brink, Victor Lundberg (ht 2004), Cecilia Riving (vt 05). Suppleanter: Johanna Ljungberg och Jesper Johansson.

Under läsåret sammanträdde styrelsen den 6 september, 22 november, 31 januari (stiftsgården Åkersberg i Höör), 2 maj, 13 juni (Åhus Gästis) samt två styrelsemöten per capsulam den 16 december och den 17 februari.

Forskarskolan har under läsåret fått en ny ledningsgrupp bestående av Klas-Göran Karlsson (ordf), Lars Berggren (studierektor) och Fredrik Lindström (utbildningskoordinator). Särskilt anställd för att sköta de många praktiska arrangemangen är Barbro Bergner. Forskarskolan bekostar också delar av ekonomihandläggaren Evelin Stetters och datoransvarige Kenneth Johanssons löner.

Antagning 2004

Forskarskolan utlyste fyra anställningar som doktorander i februari 2005: två i Lund, en i Södertörn och en i Malmö. De två anställningarna i Lund, som var vakanser efter två doktorander som slutat sina anställningar, hade ingen särskild ämnesmässig inriktning. Anställningen på Södertörns högskola är delfinansierad av högskolan och är placerad vid Samtidshistoriska institutet. Doktoranden skall arbeta i ett mångvetenskapligt projekt som syftar till att undersöka olika yrkeskårers (domarkåren, poliskåren, lärarkåren, socialsekreterare etc), förändrade situation under 1980- och 1990-talen. I utlysningen står därtill att vi efterlyser sökanden som har intresse av att studera kommunaliseringen av ungdomsskolan utifrån projektets perspektiv på relationen mellan politisk styrning och professionaliseringsstrategier. Anställningen i Malmö avser en doktorand i historiedidaktik med inriktning mot mångkulturalism i det moderna samhället.

Till anställningarna i Lund anmälde sig sammanlagt 74 personer som sökande, medan 41 sökte till anställningen i Malmö och tio till anställningen på Södertörns högskola. Det fanns betydande överlappningar mellan dessa tre grupper av sökande. 61 % av de sökande till anställningarna i Malmö/Lund är män och 39 % är kvinnor, medan åtta av tio sökande till Södertörn är män.

Efter en ingående behandling av ansökningarna antogs fyra doktorander till de utlysta anställningarna. Tre av dem är kvinnor.